

Granski kolektivni ugovor za drumski saobraćaj

Ugovor je objavljen u "Službenom listu RCG", br. 33/2004 od 20.5.2004. godine.

I OSNOVNE ODREDBE

Član 1

Granskim kolektivnim ugovorom uređuju se prava i obaveze zaposlenog i poslodavca iz oblasti rada, kao i međusobni odnosi učesnika kolektivnog ugovora, u skladu sa Zakonom i Opštim kolektivnim ugovorom.

Član 2

Odredbe ovog kolektivnog ugovora primjenjuju se na zaposlene i poslodavce u Republici Crnoj Gori, u djelatnosti drumskog saobraćaja, auto-moto društava i auto škola.

Član 3

Pojedine odredbe ovog granskog kolektivnog ugovora mogu se detaljnije razraditi u kolektivnom ugovoru kod poslodavca, opštem aktu poslodavca i ugovoru o radu.

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca i ugovorom o radu ne mogu se utvrditi manja prava i nepovoljniji uslovi rada, od prava i uslova koji su utvrđeni granskim kolektivnim ugovorom.

II PRAVA ZAPOSLENIH

1. Radno vrijeme

Član 4

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca, ako je potrebno, urediće se smjenski rad, dežurstvo zaposlenih, radno vrijeme kraće od 40 časova u radnoj nedjelji i rad duži od punog radnog vremena.

2. Struktura radnog vremena voznog osoblja

Član 5

Strukturu radnog vremena voznog osoblja u teretnom i autobuskom saobraćaju čini:

- Vrijeme efektivnog rada (vožnje) - vrijeme koje vozač provede u upravljanju teretnim motornim vozilom ili autobusom u toku 24 časa, uključujući prekide čije ukupno trajanje nije duže od pola sata,

- Vrijeme aktivnog rada - vrijeme koje vozač provede u aktivnostima povezanim sa vožnjom - prijem i otprema putnika, provjera i obezbjeđenje tereta u toku putovanja, zamjena neispravnog točka, kontakti sa saobraćajnom policijom u toku redovne provjere učesnika u saobraćaju i slično,

- Vrijeme na raspolaganju - vrijeme u toku 24 časa kada je vozač na raspolaganju poslodavcu, vrijeme potrebno za pripremu vozila za izvršenje transportnog zadatka, početno-završne operacije sa teretom (utovar/istovar), odnosno čekanje na izvršenje istih operacija, čekanje na carinskom prelazu ili terminalu, čekanje na opravku vozila u toku izvršenja transportnog zadatka itd.,

- Vrijeme rada kao rezervna posada - vrijeme koje vozač provede kao suvozač u udvojenoj vozačkoj posadi (planirana rezerva),

- Vrijeme noćnog rada (od 22,00 h do 6,00 h),

- Odmor (kao prekid u toku rada) - vrijeme koje vozač koristi radi odmora ili objedovanja, u trajanju najmanje pola časa u toku radnog vremena.

Neprekidno upravljanje vozilom javnog gradskog prevoza biće posebno regulisano kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

3. Evidentiranje radnog vremena

Član 6

Strukturirana vremena rada vozača (sa/bez vozačkih posada) autobusa i teretnih motornih vozila nosivosti veće od 3.500 kg se evidentiraju očitavanjem (prostim ili elektronskim) grafičkog zapisa sa tahografskog listića.

4. Radno vrijeme kao kriterijum za utvrđivanje zarada zaposlenog u drumskom, putničkom i teretnom saobraćaju

Član 7

Poslodavac je dužan da kolektivnim ugovorom kod poslodavca uredi metodologiju i način obračuna zarade vozača u skladu sa pobrojanim vremenskim strukturama. Pojedine vremenske strukture se mogu objedinjavati u proračunu, u skladu sa odlukom i po metodologiji obračuna zarade poslodavca.

Pri tome, svako od strukturiranih vremena se množi pojedinačno (ili objedinjeno sa drugim vremenima) sa cijenom odnosnog sata rada uz obračun i pripadajućih naknada uvedenih zakonom, Opštim kolektivnim ugovorom i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 8

Ukoliko zaposleni u toku mjeseca, prema rasporedu rada, ne ostvari mjesečni fond časova primijenice se odredbe Zakona o preraspodjeli radnog vremena.

Član 9

Odluku o rasporedu radnog vremena, preraspodjeli radnog vremena, skraćenom radnom vremenu i uvođenju rada dužeg od punog radnog vremena, donosi nadležni organ poslodavca.

5. Godišnji odmor

Član 10

Dužina godišnjeg odmora određuje se na osnovu kriterijuma utvrđenih Opštim kolektivnim ugovorom i na osnovu doprinosa u radu, odnosno složenosti poslova, uslova rada i drugih kriterijuma utvrđenih kolektivnim ugovorom kod poslodavca i ugovorom o radu.

Član 11

Ukoliko poslodavac, zbog potreba procesa rada, nije omogućio zaposlenom korišćenje godišnjeg odmora u cjelini ili djelimično, u skladu sa Zakonom, obavezan je da mu nadoknadi štetu u visini zarade koju zaposleni ostvaruje u mjesecu kada se šteta nadoknađuje, uvećanoj za 20%.

6. Odsustvovanje sa rada

Član 12

Zaposleni ima pravo na plaćeno i neplaćeno odsustvo sa rada u slučajevima utvrđenim zakonom i Opštim kolektivnim ugovorom.

Zaposleni ima pravo na plaćeno odsustvo za vrijeme osposobljavanja u toku rada, prema programu osposobljavanja za rad na odgovarajućem radnom mjestu ili za vrijeme sindikalnog obrazovanja, na način i po postupku utvrđenim kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

III ZARADE I NAKNADE ZARADA

Član 13

Zarada zaposlenog sastoji se od: zarade za obavljani rad i vrijeme provedeno na radu u propisanim radnim uslovima (u daljem tekstu: osnovna zarada), uvećanja zarade, zarade po osnovu ostvarenih rezultata u radu i naknade zarade.

Član 14

Osnovna zarada ne može biti niža od iznosa dobijenog množenjem najniže cijene rada i koeficijentata grupe poslova iz člana 17 ovog ugovora.

Član 15

Najniža cijena rada kod poslodavca utvrđuje se u postupku pregovaranja između sindikata i poslodavca, pri čemu se polazi od elemenata za utvrđivanje najniže cijene rada kod poslodavca i iznosa najniže cijene rada u Republici, utvrđene u skladu sa Opštim kolektivnim ugovorom.

Član 16

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca najniža cijena rada se može utvrditi kao najniža satnica.

Član 17

Granskim kolektivnim ugovorom u drumskom saobraćaju utvrđuju se grupe poslova i radna mjesta sa koeficijentima za utvrđivanje cijene rada po osnovu potrebne stručnosti i složenosti poslova i to:

Grupa poslova	Zahtjevi stručnosti i radno mjesto	Koeficijent
I	Ne zahtijeva se stručnost (nekvalifikovani radnik) - higijeničarka - perač vozila	1,50
II	Zahtijeva se stručna osposobljenost I stepena	1,80
III	Zahtjev za stručnu osposobljenost II stepena - gumar - mazač - biletar - kondukter - vozač putničkog automobila	2,00
IV	Zahtijeva se stručnost koja se stiče srednjim obrazovanjem u trajanju od dvije do tri godine (kvalifikovani radnik - III stepen) - stolar - kovač - autobrarar - autoelektričar - autolimar - autofarbar - automehaničar - vozač	2,20
V	Zahtijeva se stručnost koja se stiče srednjim obrazovanjem u trajanju četiri ili više godina (IV stepen) - otpravnik - biletar na autobuskoj stanici I kategorije - obračunski radnik - blagajnik - kontrolor	2,50

	- dispečer	
VI	Zahtijeva se stručnost koja se stiče specijalizacijom na osnovu srednjeg obrazovanja (visokokvalifikovani radnik - V stepen)	3,00
	- poslovođa - vozač instruktora - specijalista	
VII	Zahtijeva se stručnost koja se stiče višim obrazovanjem (VI stepen)	3,30
	- šef kontrole - šef poslovnice teretnog saobraćaja - šef autobuske stanice - šef saobraćaja	
VIII	Zahtijeva se stručnost koja se stiče fakultetskim, odnosno visokim obrazovanjem (VII stepen)	4,00
	- rukovodilac sektora - rukovodilac radne jedinice - šef računovodstva	
IX	Zahtijeva se stručnost koja se stiče magistraturom ili ovoj ravnopravnoj specijalizaciji (VII 1 stepen)	5,50
X	Zahtijeva se stručnost koja se stiče doktoratom nauka (VII stepen)	7,00

Član 18

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca razrađuju se i utvrđuju koeficijenti složenosti za sva radna mjesta na osnovu složenosti poslova tipičnog i drugog radnog mjesta, s tim da koeficijenti svakog radnog mjesta kod poslodavca ne mogu biti niži od odgovarajućih koeficijenata iz člana 17 ovog kolektivnog ugovora.

Član 19

Koeficijenti za utvrđivanje cijene rada radnog mjesta sadrže elemente koji utiču na cijenu rada, a naročito: potrebna stručna sprema, složenost poslova, uslovi rada pod kojima se ti poslovi pretežno obavljaju, odgovornost za posao i druge elemente bitne za vrednovanje odrađenog posla.

Član 20

Poslodavac je dužan razraditi kriterijume za utvrđivanje rezultata rada zaposlenih.

Poslodavac je obavezan izvršiti normiranje svih poslova čija priroda to omogućava.

Za poslove radnog mjesta za koje nije moguće izvršiti normiranje utvrđuju se planovi, odnosno programi rada.

Normiranje poslova vrši stručna komisija. Sastav, broj članova i nadležnosti komisije, utvrđuju se kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Sindikata, odnosno zaposleni imaju pravo prigovora na utvrđene normative - standarde rada, ukoliko ocijene da su norme nerealno utvrđene.

Sporovi nastali iz tog osnova rješavaju se arbitražom.

Zaposleni mora biti unaprijed upoznat sa normativima - standardima rada, odnosno planovima i programima rada, kriterijumima za utvrđivanje rezultata rada i stimulativnost dijela zarade koja mu po tom osnovu pripada.

Član 21

Rezultat rada zaposlenog iskazuje se u odnosu na postavljene normative - standarde rada, odnosno planove ili programe rada.

Član 22

Po osnovu rezultata rada, u skladu sa važećim normativima - standardima, planovima ili programima, poslodavac može uvećati, odnosno umanjiti zaradu zaposlenog u iznosu od 5% do 20% na predlog organizatora procesa rada na odgovarajućem nivou, uz potrebnu dokumentaciju.

Način i postupak uvećanja, odnosno umanjivanja zarade po osnovu iz stava 1. ovog člana detaljnije se uređuje kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 23

Za svako radno mjesto na kome se rad obavlja pod specifičnim uslovima koji sa poznatim intenzitetom dodatno djeluju na psihičko, fizičko ili zdravstveno stanje organizma utvrđuju se posebne materijalne nadoknade ili pogodnosti.

Član 24

Zarada lica koje obavlja funkciju direktora, odnosno izvršnog direktora, utvrđuje se ugovorom o radu.

Nadležni organ poslodavca može, u skladu sa posebnim ugovorom utvrditi zaradu zaposlenih iz sastava menadžmenta i drugih zaposlenih čiji je rad od posebnog značaja za poslodavca.

Član 25

Zarada pripravnika utvrđuje se u visini koja ne može biti manja od 80% osnovne cijene rada odgovarajuće grupe poslova iz člana 17, odnosno člana 18 ovog ugovora.

Član 26

Zarada zaposlenog uvećava se po času najmanje:

- za rad noću (između 22 časa i 6 časova narednog dana) 40%
- za rad na dane državnih i vjerskih praznika 50%
- za prekovremeni rad 40%.

Član 27

Zarada zaposlenog uvećava se za svaku započetu godinu radnog staža:

- do 10 godina	0,5%
- od 10 - 20 godina	0,75%
- preko 20 godina	1,00%.

Član 28

Zaposleni ima pravo na naknadu zarade za vrijeme odsustvovanja sa rada u visini i u slučajevima utvrđenim Opštim kolektivnim ugovorom.

IV DRUGA PRIMANJA

Član 29

Poslodavac zaposlenom isplaćuje regres za korišćenje godišnjeg odmora u visini tri najniže cijene rada.

Član 30

Prilikom odlaska u penziju zaposlenom pripada otpremnina u visini od 10 najnižih cijena rada, koja važi u mjesecu u kome se vrši isplata.

Otpremnina iz stava 1 ovog člana isplaćuje se danom odlaska u penziju, a najkasnije u roku od 30 dana od dana prestanka radnog odnosa.

Član 31

Povodom radnog jubileja poslodavca i zaposlenog, kao i za posebno angažovanje i rezultate rada zaposlenog, zaposlenom se mogu dodjeljivati nagrade.

Radnim jubilejom zaposlenog smatra se njegov rad kod istog poslodavca u trajanju od 10, 20 i 30 godina.

Odluku o vrsti i visini nagrade zaposlenom za posebno angažovanje i rezultate rada donosi poslodavac u saradnji sa sindikatom vodeći računa da iznos nagrade bude ekvivalentan vremenu provedenom na radu.

Član 32

Zaposlenom, odnosno njegovoj užoj porodici može se obezbijediti pomoć u slučaju:

- duže ili teže bolesti, zdravstvene rehabilitacije zaposlenog ili člana njegove uže porodice u iznosu do 20 najnižih cijena rada;
- nabavke lijekova i liječenja zaposlenog ili člana njegove uže porodice do visine izdatka za ove namjene, odnosno do 40 najnižih cijena rada.

Zaposlenom, odnosno njegovoj užoj porodici obezbjeđuje se pomoć u slučaju:

- smrti zaposlenog do 30 najnižih cijena rada;
- smrti člana uže porodice do 20 najnižih cijena rada.

Postupak ostvarivanja ovog prava zaposlenog, odnosno njegove uže porodice sprovodi direktor, odnosno izvršni direktor u saradnji sa predsjednikom reprezentativnog Sindikata.

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca utvrdiće se ko se smatra članom uže porodice zaposlenog, u smislu st. 1 i 2 ovog člana.

V NAKNADE POVEĆANIH TROŠKOVA ZAPOSLENIH

Član 33

Poslodavac zaposlenom nadoknađuje povećane troškove koji su u funkciji izvršenja poslova, ako to na drugi način nije obezbijeđeno, i to:

1) Dnevnicu za službeno putovanje u zemlji u visini od 30% najniže cijene rada, s tim što se putni troškovi i troškovi noćenja, osim noćenja u hotelu "de luxe" kategorije priznaju u cjelini prema priloženom računu.

2) Dnevnicu za službeno putovanje u inostranstvu u iznosu i na način propisan od nadležnog državnog organa.

3) Naknadu troškova u visini od 25% cijene litra benzina po pređenom kilometru ukoliko zaposleni, uz saglasnost poslodavca, koristi privatni automobil u službene svrhe.

4) Mjesečnu naknadu za ishranu u toku rada (topli obrok) u visini 50% najniže cijene rada.

Član 34

U zavisnosti od vremena provedenog na službenom putu, zaposlenom pripada:

a) cijela dnevnicu:

- za vrijeme od 18 do 24 časa,

b) 75% dnevnice:

- za vrijeme preko 12 a do 18 časova,

c) polovina dnevnice:

- za vrijeme preko 8 časova a do 12 časova.

Za dane kada je na službenom putu s pravom na dnevnicu, zaposleni nema pravo na naknadu za ishranu u toku rada.

Član 35

Za vrijeme rada izvan sjedišta preduzeća, odnosno izvan mjesta sjedišta dijela preduzeća, zaposleni ima pravo na terenski dodatak:

- ako na terenu nije organizovan smještaj i ishrana, zaposlenom pripada dnevno 20% najniže cijene rada;

- ukoliko je zaposlenom na terenu obezbijeđen samo smještaj pripada mu 15% najniže cijene rada;

- ako je zaposlenom na terenu obezbijeđen besplatan smještaj i omogućena ishrana putem organizovanja kuhinje, gdje troškove nabavke hrane po računima dobavljača snose zaposleni, dnevni iznos terenskog dodatka iznosi 10% najniže cijene rada;

- ukoliko je zaposlenom na terenu obezbijeđen besplatan smještaj i ishrana ima pravo na terenski dodatak u visini od 6% najniže cijene rada.

Član 36

Dnevnice i terenski dodatak međusobno se isključuju.

VI ODGOVORNOST ZAPOSLENIH

Član 37

Postupak za utvrđivanje povrede radnih obaveza zaposlenih i direktora, odnosno izvršnog direktora, sprovodi se u skladu sa zakonom i Opštim kolektivnim ugovorom.

Član 38

Povrede radnih obaveza zbog kojih poslodavac može izreći novčanu kaznu, odnosno za koje zaposlenom može da prestane radni odnos, ili poslodavac raskine ugovor o radu su, pored utvrđenih zakonom i Opštim kolektivnim ugovorom, i povrede radnih obaveza utvrđene kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

VII ZAŠTITA NA RADU

Član 39

Zaštita na radu sprovodi se i obezbjeđuje u skladu sa zakonom i Kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

VIII PRESTANAK POTREBE ZA RADOM ZAPOSLENIH

Član 40

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca, ugovorom o radu i Programom uvođenja tehnoloških, ekonomskih i restrukturalnih promjena utvrdiće se druge mjere za ostvarivanje prava zaposlenih za čijim je radom prestala potreba, pored mjera predviđenih zakonom.

IX USLOVI ZA RAD SINDIKATA

Član 41

Poslodavac sindikatu obezbeđuje uslove za efikasno obavljanje sindikalnih aktivnosti kojima se štite interesi i prava zaposlenih u skladu sa zakonom, Opštim kolektivnim ugovorom i kolektivnim ugovorom kod poslodavca.

Član 42

Predstavnik sindikalne organizacije, predstavnik granskog sindikata i predstavnik zaposlenih za vrijeme obavljanja sindikalnih aktivnosti i šest mjeseci nakon prestanka tih aktivnosti, ne može biti pozvan na odgovornost, proglašen kao zaposleni za čijim je radom prestala potreba, raspoređen na drugo radno mjesto kod istog ili drugog poslodavca (zbog prestrukturiranja preduzeća) ili na drugi način doveden u nepovoljniji položaj, ukoliko postupa u skladu sa zakonom i kolektivnim ugovorom.

Član 43

Kod poslodavca kod kojeg nije organizovan sindikat, prava i obaveze zaposlenih i poslodavaca se uređuju ugovorom o radu, u skladu sa zakonom, Opštim ili granskim kolektivnim ugovorom.

Član 44

Kolektivnim ugovorom kod poslodavca urediće se pravo predstavnika sindikalne organizacije da odsustvuje sa rada uz naknadu zarade, radi obavljanja aktivnosti koje organizuje sindikat, pod uslovom da tim aktivnostima ne ometa proces rada.

X ARBITRAŽA

Član 45

Rješavanje spora koji nastane u postupku zaključivanja, primjene, dopuna i izmjena ovog kolektivnog ugovora poverava se arbitraži.

Član 46

Ugovorne strane obrazuju arbitražno vijeće od jednakog broja predstavnika strana potpisnica ovog kolektivnog ugovora i jednog neutralnog člana iz kategorije stručnjaka za oblast koja je predmet spora, a koji je istovremeno i predsjednik arbitražnog vijeća.

Član 47

Posebnim aktom koji donosi arbitražno vijeće, bliže se uređuje način rada i odlučivanja arbitražnog vijeća.

Član 48

Sporazumom o iznošenju spora pred arbitražu, strane u sporu određuju pitanja koja iznose pred arbitražu.

Arbitraža može da odlučuje samo o pitanju koje su pred njom iznijele strane u sporu.

Član 49

Odluka arbitraže je konačna.

Arbitražna odluka ima snagu poravnania i obavezna je za potpisnike ovog kolektivnog ugovora.

XI ZAKLJUČIVANJE I SPROVOĐENJE UGOVORA

Član 50

Ovaj kolektivni ugovor se smatra zaključenim kada ga u istovjetnom tekstu prihvate i potpišu ovlašćena lica organa subjekata potpisnika.

Član 51

Sprovođenje ovog kolektivnog ugovora prate ugovorne strane.

XII ZAVRŠNE ODREDBE

Član 52

Ovaj kolektivni ugovor zaključuje se na neodređeno vrijeme.

Ovaj kolektivni ugovor može prestati sporazumom potpisnika ili otkazom.

U slučaju otkaza, kolektivni ugovor se primjenjuje najduže šest mjeseci od dana podnošenja otkaza, s tim što su učesnici dužni da postupak pregovaranja započnu najkasnije u roku od 15 dana od dana podnošenja otkaza.

Po isteku roka iz stava 3 ovog člana, kolektivni ugovor prestaje da važi, ako se učesnici kolektivnog ugovora drugačije ne sporazumiju.

Član 53

Svaki od potpisnika može zahtijevati izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora.

Izmjene i dopune ovog kolektivnog ugovora vrše se na način i po postupku po kojem je zaključen, u skladu sa aktima potpisnika.

Član 54

Kolektivni ugovori kod poslodavca usaglasie se sa ovim kolektivnim ugovorom u roku od 2 (dva) mjeseca od dana stupanja na snagu granskog kolektivnog ugovora.

Član 55

Danom stupanja na snagu ovog kolektivnog ugovora prestaje da važi Posebni kolektivni ugovor ("Službeni list RCG", broj 10/96).

Član 56

Ovaj kolektivni ugovor objaviće se u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Član 57

Ovaj kolektivni ugovor stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Republike Crne Gore".

Ovaj kolektivni ugovor zaključen je u Podgorici, dana 30. marta 2004. godine.

Broj: 1

Podgorica,

11.

maja

2004.

godine

**Samostalni sindikat
radnika drumskog saobraćaja**
Predsjednik,
Mijodrag Bulatović, s.r.

**Odbor udruženja saobraćaja
Privredne komore Crne Gore**
Predsjednik,
Veselin Salamadija, s.r.